

Výroční zpráva za rok 2016

„...Zrodit se můžete jen v uskutečňování opravdového díla, protože jenom takové dílo, které neslouží vám, ale naopak vás donutí, abyste sloužili vy jemu, z vás vydobude všechny síly. A umožní vám, abyste vystoupili sami ze sebe. Stanete se velkými jen tehdy, pokud kameny, které hodláte obdařit mocí, budou podstavcem, schodištěm a lodí plující k Bohu..“

Slovy Antoine de Saint-Exupéryho si ve zprávě o roku 2016 v Hospici Chrudim připomínáme to podstatné, co stálo u zrodu našeho hospice a čím se chceme nadále řídit. Protože jsme v roce 2016 zahájili budování **Paliativního stacionáře Štěpánkova 89** – významný projekt rozšíření péče o nevléčitelně nemocné, přejeme si, aby i tato aktivita, v mnohém podobná stavbě hospice, byla nesena stejným duchem. Přejeme si, aby v duchu Exupéryho slov „kameny, z nichž bude vybudován, byly obdařeny mocí ulehčit osud dalším nemocným“..

Situace ve společnosti se bohužel od doby, jsme stavěli hospic, hodně změnila. Hospicové hnutí je důležitou součástí moderní občanské společnosti. Ohrožení základních hodnot se proto i nás, Hospice Chrudim, bytostně dotýká. Exupéry píše ve své Citadele o „lidech, kteří vůbec nejsou, psích synech,, kteří považují za svobodu, když svobodně mění a zapírají vlastní názory (a jak by také mohli vědět, že něco zapřeli, když jsou sami sobě soudci?), když svobodně kličkují a křivě přísahají a odvolávají a mění názor, jen když je jim,jsou-li hladoví, ukázán žlab..“. Těmito slovy lze výstižně popsat i současnou situaci .Kolik je toho mezi námi i v nás samých... Tyto postoje a názory přesto rozhodují o společenském vývoji - navzdory nebezpečí, které pro celou společnost představují.

Náš současník Petr Havlík hodnotí současnou krizi (11.3.2017 na www.forum24.cz) takto: *...„Většina národa přijala mravní relativizaci a kult konzumu, jakýsi restart normalizační mentality...Vše dovoleno, fauly, fabulace, manipulace, vulgarity, prostě vše (...). Proč si komplikovat život nějakými zásadami a hodnotami. Je přeci lépe se mít lépe teď a hned (...). (Naši nejpůvodnější politici) mají na své straně rozhodující rodinu československých oligarchů, pevné vazby na Čínu a Rusko, mají svá média, své neomezené finanční zdroje, své státní instituce, své zdroje informací. Mají vše, co hrdlo ráčí. A projde jim vše. Mají své **přisluhovače nejen ve státním aparátu, ale pro jistotu i v různých občanských iniciativách (...)**. Dá se s tím vůbec ještě něco dělat? Předně je třeba si uvědomit vážnost situace. To znamená podívat se pravdě do očí a nekolaborovat. Nepodléhat *trudnomyslnosti a nesnažit se vše obracet do švejkovských šprýmů. Vážnost situace bychom tím jen relativizovali (...).**

Pěstujme a chraňme si své vlastní mikrosvěty, budeme z nich pak moci čerpat sílu, abychom nepodlehli a nezlomili si své páteře. ..

Proto se v našem hospici snažíme - dosud je to dovoleno - o to víc usilovat o ideály, se kterými byl založen. Proto usilujeme o nezávislost na mocných, bohatých a na politicích. Proto nežádáme o státní dotace (až na jedinou výjimku- požádali jsme o dotaci na archeologický průzkum). Proto jsme v březnu pozvali do hospice Pavla Šafra, významného novináře, jednoho z nejznámějších a nejodvážnějších odpůrců těch politiků, kteří jsou odpovědní za současný vývoj ve společnosti, především Andreje Babiše. Zájem o jeho přednášku a následnou diskusi předčil naše i jeho očekávání. V roce 2017 chceme v rámci předvolební kampaně na tuto akci navázat. Nechceme v této vážné době na velmi důležité křižovatce našich dějin alibisticky stát stranou a mlčet.

Jak jsme sdělili v úvodu: Kromě provozování lůžkového hospice jsme v uplynulém roce zahájili (bouracími pracemi) rekonstrukci domu, který bude sloužit rozšíření služeb především pro pacienty

s nevyčísitelným onkologickým onemocněním a který definitivně ponese název **Paliativní stacionář Štěpánkova 89**. Jeho součástí bude chráněné bydlení (11 malometrážních bytů) i zázemí pro denní stacionář, ambulantní zdravotní služby, paliativní ambulanci a fyzioterapeuta. Zařízení pro ty, kdo ještě nepotřebují lůžkový hospic, ale už nemohou být pro pokročilost onemocnění sami. Doufáme, že počínaje rokem 2018 už naše výroční zprávy budou moci referovat i o provozu tohoto zařízení. Na podzim roku 2018 plánujeme dokončení stavby a zahájení provozu. Máme radost, že se přes nelehké hledání i tápání podařilo dokončit stavební projekt. Velkou výzvou byla především statická část projektu. Dům je památkově chráněný, plánujeme rozsáhlou nadstavbu i přístavbu, při tom nosnost stávajících zdí je téměř nulová. Čeká nás nákladná investice. Přesto nelitujeme, že jsme se rozhodli pro umístění stacionáře v centru Chrudimi. Přejeme si, aby hospic byl spojován s centrem, ne okrajem společnosti, aby byl detabuizován podobně jako témata smrti a umírání.

Průběžně informujeme a aktualizujeme téma stacionáře na www.hospicchrudim.cz.

Při sepisování této zprávy (duben 2017) se již staví – ve výběrovém řízení jsme vybrali z 12 uchazečů firmu Archatt Památky spol.s.r.o. Třebíč.

Provoz hospice

Stejně jako v minulých letech byl o naše služby velký zájem. Přijali jsme do péče 384 nemocných, to je nejvyšší počet od založení hospice. Někteří byli hospitalizováni opakovaně, při zlepšení stavu se na čas vrátili domů. Obložnost činila 92%, průměrná doba pobytu 26,4 dnů. Převážnou většinu nemocných tvořili opět pacienti z Pardubického kraje. Jsme rádi, že v povědomí obyvatel našeho regionu a také v povědomí zdravotnických zařízení je náš hospic už většinou dobře známou institucí, poskytující kvalitní zdravotní i sociální služby nemocným v závěru života. V tabulce uvádíme srovnání s minulými lety.

rok	Počet lůžkodnů	Počet hospitalizovaných	Počet hospitalizací
2009	1221	66	68
2010	9054	306	336
2011	9545	351	409
2012	10233	362	412
2013	10561	353	385
2014	10811	377	408
2015	10662	371	399
2016	10773	384	407

Od otevření hospice 1.9.2009 do konce roku 2016 jsme v našem hospici hospitalizovali celkem 2570 nemocných.

Problémem provozu všech zdravotnických zařízení, náš hospic nevyjímaje, je v současnosti nedostatek zdravotníků - lékařů, sester i ošetřovatelek. S nárůstem zařízení poskytujících zdravotní a sociální služby přibývá poptávka po těchto pracovnících. Letos navíc od nás odešlo pět dívek, včetně naší vrchní sestry Petry Jeníčkové, na mateřskou dovolenou. Zatím jsme s vypětím sil schopni provoz zajistit a věříme, že se nám ty naše maminky brzy vrátí..

Došlo i k dalším personálním změnám. Na jaře k nám nastoupila nová sociální sestra paní Věra Špeldová. Na místo správce domu pana Petra Smetánky (odešel do důchodu) jsme přijali pana Zdeňka Jiráska.

Interními semináři při provozních schůzích usilujeme o průběžné vzdělávání našich zdravotnických zaměstnanců. K rozšíření obzoru o hospicové péči významně přispěla návštěva tří německých hospiců v květnu. Početnou výpravu vedla naše dobrovolnice Mgr. Marcela Turay, tlumočnice z němčiny (a budoucí sociální pracovníce). Cestou jsme navštívili i Hospic sv.Lazara v Plzni. Podrobně o naší cestě referujeme na www.hospicchrudim.cz. MUDr. Jiří Košťál se při soukromé cestě za oceán seznámil s hospicem ve Washingtonu. O této návštěvě se s námi podělil rovněž na našich stránkách.

Každá zkušenost z jiných hospiců je pro nás důležitá.

Krátké ohlédnutí: Než jsme založili náš hospic, jeli jsme se podívat do Červeného Kostelce, Litoměřic, na Svatý Kopeček, do Valašského Meziříčí, do Brna a do Rajhradu. V době stavby jsme navštívili hospice v Prachaticích, Ostravě a Čerčanech, po otevření našeho hospice jsme se seznámili s hospicem v Mostě. Jako poslední jsme právě v uplynulém roce navštívili hospic v Plzni. Krátce před zahájením stavby jsme díky partnerství Chrudimi s městem Ede poznali několik hospiců v Holandsku. Byla to velmi cenná zkušenost především pro získání představy, jak je lůžkový hospic propojen s terénní specializovanou paliativní péčí. Dvě naše zdravotní sestry absolvovaly v Ede stáž. Samozřejmě jsme se vydali do Anglie, kolébky hospiců. V roce 2012 jsme podnikli dvoutýdenní cestu po hospicích v jižní Anglii (o prázdninách 2016 tytéž hospice navštívil jeden z našich externích lékařů podruhé- s hudební skupinou mediků Ježci). V roce 2015 jsme (z části na mořských kajacích) podnikli výpravu do norských hospiců. Cestou jsme navštívili i hospic v Dánsku. V květnu 2017 se chystáme navštívit hospice ve Vídni. Naše otázky se týkají čím dál víc způsobu zajištění komplexní péče o terminálně nemocné, propojení paliativních ambulancí, stacionářů, mobilních a lůžkových hospiců. Rozhodnutí vybudovat stacionář ve Štěpánkově ulici vzniklo právě díky návštěvě hospiců v Anglii.

Nejstarší pacientce přijaté do našeho hospice v roce 2016 bylo 103 let. V uplynulém roce však u nás strávilo závěr života i sedm nemocných ve věku 29 až 38 let. Většinou měli malé děti. Čas tu s nimi trávili jejich partneři, rodiče, sourozenci, někdy se ubytovala celá rodina. Byli jsme nejednou svědky velké bolesti, ale i solidarity, kterou bychom jinak nepoznali. I my se stáváme načas blízkými našich nemocných. Loučení nebývá ani pro nás, kdo v hospici pracujeme, lehké.

Hospodaření

Z porovnání struktury hospodaření v r. 2016 - viz přílohy Výnosy a Náklady – s předchozími lety lze zjistit, že nedošlo k zásadním změnám. Příjmy tvoří platby zdravotních pojišťoven, příspěvky na péči, platby pacientů za nadstandard při ubytování, prostředky z nájmu bytů v objektu hospice, z domu ve Skoránově a sponzorské dary. Protože byl u nás srovnatelný počet nemocných i srovnatelná průměrná doba hospitalizace jako v předchozích letech (a náklady na naše služby rostou přibližně stejně jako platby pojišťoven), je hospodářský výsledek podobný jako v minulých letech s výjimkou roku 2015, kdy významným jednorázovým výnosem byl úrok z dluhopisů a doplatek zdravotních pojišťoven za předchozí rok 2014.

V souvislosti s budováním stacionáře jsme v roce 2016 investovali téměř 1,5 mil. Kč – za bourací práce, TDI, kompletní stavební projekt, poplatky a uložení suti na skládku. Od Pardubického kraje jsme obdrželi jednorázovou dotaci 200 000 Kč na archeologický průzkum. Rovněž příspěvek 500 000 Kč z Nadace Krása pomoci Taťány Kuchařové je určen na stacionář. Stavbu budeme realizovat z našeho rezervního fondu, který je výrazně tvořen i sponzorskými dary z let 2010 -2016.

Oproti prvním rokům po zahájení provozu se průběžně navyšují úhrady za opravy budovy a zařízení hospice, případně nákupy nových zařízení (počítače, oxygenátory, antidekubitní matrace). Stavební opravy byly dosud prováděny převážně v rámci záruky generálního dodavatele stavby firmy VCES, která v září 2016 skončila. V nákladech na opravy a udržování budovy hospice očekáváme v příštích letech citelný nárůst.

Dobrovolníci a sponzoři hospice

V uplynulém roce jsme se stali svědky pro nás do té doby neznámého fenoménu- **firemního dobrovolnictví**. Zaměstnanci firmy **Nedcon Bohemia** s.r.o. se rozhodli nás podpořit a v rámci firemního dobrovolnictví od května do listopadu zorganizovali u nás 6 brigád- při vyklizení domu ve Štěpánkově ulici a při těžbě a zpracování dřeva pro topení v krbu v hospici. Pokaždé se sešlo 10-12 zaměstnanců Nedconu (s několika dalšími dobrovolníky). Jejich podpora bude pokračovat. V současnosti máme několik stálých dobrovolníků vypomáhajících v recepci, při údržbě zahrady i v péči o rodiny našich nemocných.

Firma Nedcon podpořila hospic i finančně a i tímto způsobem se přidala k našim příznivcům. Řada sponzorů se pomalu rozrůstá. Opět nás podpořily především rodiny našich nemocných po ukončení jejich pobytu v hospici. Z právnických osob patří k našim významným sponzorům Elektrárna Opatovice - podporuje nás od doby stavby hospice. Od roku 2017 se její vedení rozhodlo pro každoroční příspěvek 200 000 Kč. Významnou částkou přispěla v r. 2016 (viz výš) **Nadace Krása pomoci Taťány Kuchařové**. Taťána Kuchařová nás osobně v únoru 2017 navštívila, podpořila náš hospic už v r. 2008 a 2009. A slíbila, především s ohledem na stavbu stacionáře, v podpoře pokračovat.

Kromě finančních příspěvků jsme jako v předcházejících letech obdrželi i věcné dary- zdravotnický materiál, léky, potraviny. Městské sady a lesy nám i v roce 2016 zdarma umožnily probírku.

Připočteme-li hodnotu věcných darů k finančním příspěvkům, získali jsme letos od našich příznivců (včetně Taťány Kuchařové) více než 1,6 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že neorganizujeme benefiční akce, nemáme fundraising, nežadáme o granty a dotace (s výjimkou žádosti o dotaci Pardubického kraje-viz výš) a medializace ve veřejných médiích se nám vyvíjí, je to úctyhodný výsledek, svědčící

o rostoucí podpoře hospice. **Všem našim příznivcům, sponzorům a dobrovolníkům za jejich podporu děkujeme!**

Kultura v hospici

Jako v předchozích letech i v roce 2016 k nám pravidelně několikrát týdně docházel pan učitel Stejskal. Hrou na koncertní křídlo na hospicovém oddělení od zahájení provozu zpřijemňuje pobyt nemocných i nás zaměstnanců hospice. Proběhla i řada dalších koncertů. Na jaře se uskutečnil tradiční koncert Ježků, skupiny studentů z 2. Lékařské fakulty v Praze Motole. Podle možností se staví Ježci občas na hospic „jen tak“ a zahrají pro radost pacientům přímo na jejich pokoji. K výročí otevření hospice 1. října jsme pozvali na hospic stejně jako v minulých letech kromě našich příznivců pozůstalé členy rodin, jejichž blízcí u nás zemřeli. Uskutečnil se koncert pro housle (Magdaléna Mašlaňová) a klavír (Kateřina Košťálová). Sešlo se nás okolo osmdesáti, bylo to radostné odpoledne. 22.listopadu u nás poprvé vystoupil Lukáš Botta-zpěv, doprovázený na klavír Kateřina Košťálovou. Doufáme, že ne naposled. I jejich vystoupení stejně jako předchozí koncerty byly pro všechny velkým zážitkem.

Závěrem děkujeme

- našim nemocným za to, že jsou nám dobrým příkladem ve snášení a přijímání utrpení
- našim zaměstnancům za jejich solidaritu s nemocnými a za uskutečňování vize, se kterou byl hospic vybudován
- našim příznivcům za jejich podporu

Máme mezi zaměstnanci básníka. Inspirace mu v hospici rozhodně nechybí. Básní Tvůj anděl, kterou napsal pro paní Moniku krátce před její smrtí (a kterou se s ní loučila rodina při pohřbu), končíme bilancování roku 2016.

Tvůj anděl

Viděl jsem za oknem
tvého pokoje
anděla
Seděl na parapetu
a díval se na tebe
Byl tak krásný
že jsem ti ho trochu záviděl
Pak se usmál
zamával křídly
a odletěl
Jako by ti jen chtěl říct
Jsem tvůj

